

CSIZMADIA SÁNDOR (1947-2021)

Nyugalmazott egyetemi tanár, Politikai Tanulmányok Tanszék

KÁLMÁN C. GYÖRGY (1954-2021)

Egyetemi tanár, a PTE BTK Modern Irodalomtörténeti és Irodalomelméleti Tanszékének oktatója és tanszékvezető egyetemi tanára (1990-2007), az Irodalomtudományi Iskola törzstagja, az ELKH BTK Irodalomtudományi Intézetének kutatója

*Nyugodjanak békében!
Őszinte részvétünk a gyászoló családoknak!*

*Kovács Éva
Kari Hivatal*

ELHUNYT KÁLMÁN C. GYÖRGY

Kálmán C. György (1954-2021) a PTE BTK Modern Irodalomtörténeti és Irodalomelméleti Tanszékének oktatója és tanszékvezető egyetemi tanára (1990-2007), az Irodalomtudományi Iskola törzstagja, az ELKH BTK Irodalomtudományi Intézetének kutatója 2021. október 17-én elhunyt.

„Állítólag disszimulálok” – írta Facebook-oldalán 2021. október 16-án 11.42 perckor. A kórházi ágyon készült képre pillantva rögtön az a gyermekkori fotó jutott eszembe, amelyet

egy héttel korábban Kálmán László emlékére közzétett – az a figyelő tekintet, amellyel testvére fölött őrködött, amivel mindig ránk nézett. Kálmán C. György vagy Kálmáncé, mert így neveztük, így szólítottuk, a hallgatók és a kollegák kedvence volt, 2004-ben el is nyerte az év legjobb tanára címet. Messziről felismertük a nevetését, az iróniáját, a humorát – a kálmáncé-stílust. Jó volt vele beszélgetni, vitatkozni, egyetérteni vagy éppen egyet nem érteni, mert mindig nyitott volt és kíváncsi a mások pozíciójára. Először Kulcsár Szabó Ernőtől hallottam a

nevét, aki azt mondta nekem 1990 őszén az első találkozásunkon az akkor még Janus Pannonius Tudományegyetem B épületének tanszékvezetői szobájában, hogy bármiről tarthatok előadást, kivéve Austinról, mert most érkezik Kálmán C. Gyuri is, aki a beszédaktuselmélet szakértője. Jól megjegyeztem ezt a nevet és vártam a személyes találkozást, mivel ismerve a Derrida-Searle-vitát tudtam, hogy az Austin-követők nem igazán szeretik Derridát.

Köztünk azonban nem lett vita sem a Derrida-Austin kérdésben, sem másban, hanem már az első pillanattól konszenzus. Olyannyira, hogy amikor 1997 őszén Bagi Zsolt, Böhm Gábor, Kiss Gábor Zoltán, Rácz I. Péter megkerestek minket azzal: szeretnék, ha közösen tartanánk az irodalomelmélet iránt érdeklődő hallgatók számára műhelyszemináriumot, egyből igent mondtunk. Gyuri javaslatára *Sensus* lett a kutatócsoport neve. Már kezdetben csatlakozott hozzánk Horváth Györgyi, Benyovszky Tóth-Anita, később Szolláth Dávid, Fenyvesi Kristóf, Fekete Richárd, András Csaba, Bozsoki Petra, Vilmos Eszter, Görcsi Péter, Balassa Zsófia, Neichl Nóra, Horváth Gábor, Horváth-Marjánovics Diána – sorolhatnám a neveket, amiként a korábbi és későbbi Kálmán-cé-tanítványokét is, akik közül többen már kollégáink vagy éppen más pályára léptek, de vittek magukkal mindazt, amit tőle tanultak.

Kollégaként, tanszékvezetőként, az Irodalomtudományi Doktori Iskola alapító tagjaként is mindig öröm volt vele együtt dolgozni; Gyuri kerülte a konfliktusokat és kereste a megoldásokat. 2007-ben úgy döntött, ezután a kutatásnak és az írásnak él, ezért az MTA Irodalomtudományi Intézetében lévő állását tartotta meg, de témavezetőként és opponensként továbbra is részt vett a PTE BTK Irodalomtudományi Doktori Iskolájának munkájában. A *Literatura* és a BUKSZ folyóiratok szerkesztőjeként, valamint a *Sensus*-füzetek (Jelenkor kiadó) és az *Opus* Irodalomelméleti Tanulmányok (MTA) sorozatok társ-sorozatszerkesztőjeként rendszeresen közölte a pécsi kollégák és hallgatók tanulmányait. Doktori dolgozatát Budapesten (ELTE, 1990), a habilitációját Pécsen (PTE, 2000) védte meg, nagydoktori fokozatát pedig Budapesten (MTA, 2021) szerezte meg. Több díjban és elismerésben is részesült – Kanyó Zoltán emlékdíj (1989), Móricz Zsigmond-ösztöndíj (1989), Akadémiai Kiadó nívódíj (1991), Széchenyi professzori ösztöndíj (1997), Soros kritikus díj (1999), Alföld-díj (2000), Szépírók Társasága Kritikus Díj (2003) –, ám nem a díjak érdekelték, hanem az irodalom és az irodalomelmélet.

Köteteinek mindig olyan címet és témát választott, amely felkeltette és fenntartotta az olvasók érdeklődését – *Az irodalom mint beszédaktus* (1990), *Te rongyos (elm)élet* (1998), *Mű és valódi élvezetek* (2002), *Élharcok és arcélek* (2008), *Szóvátétel* (2008), *„Dehogyan terem citromfán”*: *Irodalomelméleti írások* (2019). Előadásai, szemináriumai, szakesten való fellépései emlékezetesek; 1996-os Sherlock Holmes-alakításáért akár Oscar-díjra is jelölhettük volna. Generációk egész sora tanulhatta meg tőle, hogy az irodalomtudományt vidáman is lehet művelni. Mindaddig, amíg halljuk a nevetését, látjuk a vidám-kék szemét, olvassuk a szövegeit, köztünk van Kálmáncé. Fakadjon áldás belőled, Gyuri, amiként áldás nekünk a barátságod és a figyelő tekinteted.

Orbán Jolán

Modern Irodalomtörténeti
és Irodalomelméleti Tanszék